Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Народня Справа

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно . . . . 1 зол.
Чвертьрічно . . 3 зол.
Піврічно . . . 6 зол.
Річно . . . . . 12 зол.

ЗА ГРАНИЦЕЮ.
Річно — 2 до іярп.
Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи“ — з заграниці порученими листами.
За зворот рукописів Редакція не ручить. На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.

ОГОЛОШЕННЯ:
1 стр. 700 зол., пів стр. 400, чверть стр. 200 зол. Гроші треба посилати наперед.

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 49 (62) **Львів, неділя 8 грудня 1929.** **Рік II.**

АДРЕСА: „Народня Справа“, Львів, вул. Боїмів 4. — — Чекові конта: 408.687 і 154.130 — — Телефон 30—13

Комуністи напали на Редакцію „Народньої Справи“ і „Нового Часу“

Знищили обстанову кімнат. — Накоїли великої шкоди

В середу 27. листопада, о годині три чверти на сему вечером, впало до Редакції і Адміністрації „Народньої Справи“ і „Нового Часу“ при вул. Боїмів 4. **15 розюшених напасників з палицями і з залізними штабами, засипали піском очі працюючим урядникам Адміністрації і почали нищити все, що їм попало під руки.** Поломили машину до писання, ушкодили нову машину до відбивання друків (циклостиль), поперевертали шафи з книжками і столи з адміністраційними книжками, пооблевали все чорнилом і повибивали шибки в перегородках Адміністрації. Щоби не можбуло кликати ратунку, **поперетинали дроти телефону і згасили світло.**

Так пльондрували кілька мінут, а до присутних урядників кричали: „Teraz już nie będziecie chodzić pod sowiecki konzulat!“

Коли галасом і розбоєм в Редакціях зацікавилися люди на вулиці і прикликали поліцію, напасники почали втікати. Та двох з них таки зловлено ще в Редакції а одного на вулиці. І зараз **показалося, що то є комуністи. Вони тим способом прийшли пімститися на наших Редакціях за ті демонстрації, які урядила українська молодіж в четвер 21. листопада перед більшовицьким консулятом і в редакціях комуністичних і кацапських ґазет.**

Хто переважав між напасниками на нашу Редакцію, свідчить це, що вони **говорили між собою лише по польськи й по жидівськи** і було пізнати, що **більшість з них жиди.** Навіть між тими трьома, що їх зловили, є два жиди (Хаїм Штіц і Тобіяш Вінер) а тільки один не жид, якийсь Маріян Зазуля. Хочби він навіть казав, що він українець, то він не варт ним зватися, бо чи українець може нападати і нищити Редакцію українських ґазет, які показують всьому українському народови дорогу до кращої долі? Отакі пейсаті Хаїми і Тобіяші тай такі ще гірші від них Зазулі (бо свої!) хотілиби панувати над народом і привести на нарід московську комуну.

Того самого вечора напала подібна, але менша шайка комуністів на Редакцію „Громадського Голосу“ і також почала нищити, але там її скорше сполошили. Потім ще вибили комуністи шиби в „Маслосоюзі“ при вул. Костюшки і розбіглися.

Так виглядала Адміністрація „Народньої Справи“ по нападі комуністів. Видно поломану машину до писання і порозкидувані папері.

Не дивуємося, що московські прислужники, які складаються головно з жидів і з горстки наших нікчемних збаламучених людців, завзялися особливо на нашу Редакцію „Народньої Справи“. Ця ґазета найбільше їх коле, бо розходиться між народом в найбільшій скількости і нарід її любить, а їхнього жидівсько-комуністичного „Сельроба“ жене з села і не хоче видіти. Та не залякають нас ті наймити московських більшовиків і москвофілів. Хоча матеріяльної шкоди нам накоїли, але ми її скоро направимо і з подвійною охотою будемо працювати далі в користь народу, аби нарід прозрів. Цей напад наших ворогів на нас є найліпшим евідоцтвом, що ми успішно працюємо для добра народу і перешкаджаємо ворогам в їх кирині і в хрунівстві.

По цім нападі на нас і по тій шкоді, яку ми потерпіли, повинні віднестися до нас найширші круги нашого селянства із ще більшою щирістю та довірям, як дотепер, а ряди наших прихильників повинні стати ще густійші і ще кріпкійші та повинні скоро дійти до соток тисяч. Це буде найкраща і гідна відправа тим, що зазіхають на нашу свідомість і хотілиби дати наш нарід на загладу московським і жидівським комуністам.

(Увага: Тому, що напасники поперевертали нам адміністраційні папері, може статися, що заки упорядкуємо їх, хтось буде неточно діставати ґазету. Цим просимо не зражуватися, але реклямувати, а ми зараз бракуюче число вишлемо. А в короткім часі все впорядкується).

—o—

„Просвіті“

(В 61-рік її існування).

Неначе денниця Ти зійшла
Серед сну темної ночі,
Над рідною хатою світить почала
І народови втворила очі.
Як сонця луч Твоя проміння
В серце Народу влучило.
Мов зерно в землі, як настане весна,
В серцю глибокі пароcти пустило.

Вже не зіркою Ти світиш нині,
Серед сну ночі і тьми
Але сонцем по всій Україні,
Вказуєш нам до щастя всі стежки.
Тепер вже день, дороги видно ясні,
Ми ними сміло наперед ідем.
Вже кріпко вірим нашій силі власній,
Просвітний твій прапор в горі несем.

Написав *Володимир Стефанюк*,

Sąd okręgowy XXIV wydział karny we Lwowie w sprawie karnej Pr. 393/29 na posiedzeniu niejawnem w dniu 4 listopada 1929 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora okręgowe postanawia: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozp. Prez. Rz. P. z dnia 10 maja 1927 r. Dz. U. Rz.P. N-ro 45 poz. 398 dokonane dnia 30 października 1929 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopisma pt. „Narodnia Sprawa“ Nr. 44[1]57 z dnia 3 listopada 1929 r. z powoduartykułów pt.: 1) Panachyda w den 1 łystopada“ w całości, 2) „Istorycznyj spomin w całośśi 3) Istoryczni spomvny w łystopadi w cał, zawierającyce znamiona zbrodni z § 65 a) uk. — b) zakazać po myśli przepisu z art. 77. cytowanego rozporządzenia rozpowszechniania powyższego druku. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. Przewodniczący: J. Antoniewicz wr. Protokolant: Z. Kulczyeki wr. Za zgodność: Müller st. sekr.

Річниця „Просвіти“.

8. грудня цего року минає 61 літ, як у Львові заснувалося Товариство „Просвіта“ (8. грудня 1868 року). Це була взагалі перша народна установа, що в той час безпросвітности і темряви поставили собі гарну і спасенну ціль: освічувати наш нарід. По селах почало Товариство закладати читальні, де стали сходитися люди і спільно нараджуватися, якби поліпшити свою долю. До сіл стали доходити книжочки „Просвіти“, які приступними і зрозумілими словами навчали нарід, як жити і до чого змагати. Нині вже майже нема села, в котрім не булоби читальні. Народня свідомість зросла, нарід уже розуміє, хто він, яка його сила, і чого йому треба. І вже не дасть себе збити з доброї дороги. Правда, над тим усвідомленням працюють тепер і инші Товариства й установи, але вони всі є дітьми „Просвіти, бо „Просвіта“ перша зачала це добре діло і вона має в тім головну заслугу.

Тай нині має ще „Просвіта“ богато роботи. Ще не осягнені всі її цілі і цілі народу. Ще є богато людий, яких треба просвічати, навчати і усвідомляти. А в тій роботі повинні їй помогти всі свідомі люди, так морально як і матеріяльно, значить: разом з „Просвітою усвідомляти тих, що ще темні, і своїми датками помагати їй в її діяльности.

Рік річно призначений місяць грудень, як ювилейний місяць „Просвіти“, на те, аби ширити її цілі і пляни в найдальших закутинах нашого краю та аби збирати „Просвіті“ датки на її дальшу роботу. Зачався вже місяць грудень. Свідомі люди! Пояснюйте всім, що значить для народу „Просвіта“ і збирайте на „Просвіту“ лепти, щоби мала за що вести далі свою просвітну роботу. Бо аж тоді, як увесь наш народ буде свідомий, завитає до нас краща доля. Нарід сам собі її здобуде, своєю свідомістю, бо свідомість є найсильнійшою зброєю, супроти якої іворожі гармати то нічо!

--о—

Недоля лучить нас до спільної праці.

27. листопада зїхалися у Варшаві на спільну нараду народні-політики делеґати українців, білорусинів і литовців. Від українців були заступники чотирох партій: Укр. Національно-Демократичного Обєднання (УНДА), Укр. Соц.-радкальної Партії (Радикалів), Укр. Соц.-демократичної партії (УСДП) і Українського Сель. Союзу.

Від білорусинів були заступники трьох партій, а від литовців заступники Литовського Народного Комітету. Від українських партій було разом 24 делеґати, від білорусинів 5, від литовців 1.

Делеґати всіх трьох народів ствердили в розговорі (дискусії) по рефераті голови УНДА, Д-ра Д. Левицького, що так українці, як білорусини і литовці під Польщею живуть в однакових обставинах і важко приходиться їм, як національним меншостям, доходити своїх політичних і культурно - господарських прав, навіть тих, які запевнює їм здавна польська конституція. Тому спільно ухвалили, працювати від нині спільно і спільними силами здобувати полекшу своїм народам. В тій цілі встановиться постійний Комітет Порозуміння.

Дуже тішимося, що братя білоруси і литовці зедналися з нами до праці в користь загалу україн ського, білоруського і литовськоо- народу. Нехай ця праця дасть найкращі успіхи і полекшить нашу спільну недолю.

—о—

ЩЕ ПРО ТУ ҐАЗЕТУ „СЕЛЯНИН“

(Що пишуть самі селяни про ту фальшиву „Ґазету“)

Про нашу хлопську долю дбають не аби як панове з Ради Повітової. Звичайно роблять це тоді, коли нашого селянина потребують до якихось політичних спекуляцій. І так у час недавних виборів ганялись оці панове з Ради і Староства або самі або слали своїх аґентів, „переконуючи“ нас всякими адміністраційними карами на те, щоби ми голосували на їх лісту.

І на жаль, завдяки тій аґітації, через погрози і облесливі слова та всякого роду обіцянки вийшло кільканайцять послів з „одинки“ в наших таки українських округах виборчих. Однак українське село по виборах прокинулось, зрозуміло, що його одурено — бо ті посли з „одинки“ розуміється й не думають чимнебудь причинитись до злекшення долі нашого селянина. Ба, нині ще більше, всяких податків і драчок. Народ убожіє. Ледве чи є де на світі така нужда, як у деяких наших селах от примiром старосамбірського повіту.

Та вони і далі не лишають нашого села в спокою. Задумали підорвати довіря селян до своїх українських провідників - інтеліґентів. І насилають до наших громад друковане сміття у роді Селянина“ і „Chłop-а“, які мають баламутити село.

Тай у нашу старосамбірську закутину завитали обі ті шкідливі рептильки на адресу: „Zwierzchność gminna“, а в горі печатка: „Wydział Rady Powiatowej w St. Samborze“. Обі ці ґазетки виходять у Львові.

Чого вони приманджали сюди до бідного, на пів живого від нужди бойка? Чи може вони хочуть справді поліпшити нашу долю, зменшити податки, піднести господарку, рятувати від загибелі? Та де там!

Чого вони хочуть, — пізнати з першої сторінки цеї ніби то ґазети „Селянин“, на якій „редактори“ „Селянина“ обпльовують все наше рідне, а вивисшують усе нам шкідливе.

І такими теревенями переповнена ціла та ґазета. Та ми не можемо сказати про неї всю правду, бо могла би бути сконфіскована ґазета.

Скажемо лише, що на нічо розумного редактори „Селянина“ не можуть здобутися, отже просто крадуть деякі уступи з „Народньої Справи“, з календара „Золотий Колос“ з „Нового Часу“ і з инших ґазет і передруковують ті уступи в своїй ґазети так як би це вони самі написали! (Про це злодійство писали ми в попереднім числі. Редакція).

Панове зі „Селянина“ й „Chłopa“! Чи Ви вже уважаєте нас селян, за таких дурненьких що не розуміємося на річи? Приповідка „іди на село людей дурити“ — сьогодні вже пуста. Хто нам ворог, а хто брат, ми самі знаємо. У всякому разі ви, панове зі „Селянина“, не є нашими приятелями.

Ви кажете гонити з обійстя наших священників, послів та учителів? А на їх місце може маємо вас приймити? Якіж бо ви, панки, нерозумні!

А звідки взялось наша інтеліґенції? Чи ж вийшла вона вся з під хлопської стріхи? Ви ж пишете, що хочете „згоди й любови“. А коли велите нам прогнати нашу українську інтеліґенцію, — чи то любов? Щось у Вас не все в ладі... Чи Ви кажете своїм польським хлопам теж гонити свою польську інте-

Читання з історії України

Козаки знову воюють з Польщею (1622 - 1625).

В попереднім числі написали ми дещо про те, як виглядала Запорозька Січ, і як жили і воювали українські козаки-запорожці. Тепер розказуватимемо, що діялося на Україні дальше по смерти гетьмана Петра Конашевича Сагайдачного.

По смерти Сагайдачного вибрали козаки гетьманом Олифера Голуба або Стеблівця. Він продовжував політику Сагайдачного, то значить, що старався жити в згоді з польським урядом, надіючися за те виеднати для козаків і для народу ті полекші, які поляки обіцяли були Сагайдачному. Голуб гетьманував коротко, і розуміється, що і його старання не мали жадного успіху. Польська шляхта і не думала полекшувати долю українського народу або козацтва, навпаки старалася всіма способами ширити на Україні католицтво, а угнітати православну віру. Як ми вже казали, католицьку віру приняли тоді в більшости всі українські пани (давні бояри) і почали майже зливатися в одно з польською шляхтою. Своеї батьківської віри трималося лише простолюддя на селі і міщани, тому ту віру прозивали тоді „хлопською“ і всяко її притісняли.

Козаки були одинокими що взялися боронити народ від переслідувань і старалися спершу, робити це законною дорогою. В р. 1623 (в рік по смерти Сагайдачного) поїхала козацька делеґація до Варшави, де тоді власне збирався сойм. В своїй петиції домагалися передусім того, щоби сойм і уряд затвердили тих православних епископів, що їх висвятив патріярх Теофан. Але сойм не згодився на це, а радив „пемиритися“ з католиками (але як, того не сказав), а також видали знову приказ, щоби козаки розійшлися, бо не сміє їх бути більше, як дві тисячі!

А козаки взялися до давного способу, аби „змягчити“ польський уряд і шляхту. Скинули Голуба, що ще хотів переговорювати з королем, з гетьманства, а гетьманом вибрали Михайла Дорошенка (це був дідо пізнішего славного гетьмана Петра Дорошенка) — і рушили на своїх чайках аж під Царгород (через Чорне Море) зачіпати турків. Крім того умовилися в 1624 році з кримським татарським ханом, що в разі потреби будуть собі навзаїм помагати. Також уже тоді трафилися деякі козацькі старшини, що задумали порозумітися з Москвою, але до умови не прийшло, бо більшість козацтва була і проти москалів.

В році 1626 прибули на польський сойм знову несподівано козацькі посли і поставили звичайні домагання, передусім в справі віри. аби не переслідувати православних. Та саме тоді дійшла до Варшави вістка, що в Києві зловили козаки бурмістра (війта) Ходику і ксьондза Юзефовича, що хотіли передати православні церкви латинникам, і повідрубували їм обом голови. Тож сойм і говорити не хотів з козацькими послами — хоча і без того певно не сповнивби був козацьких домагань.

А коли запорожці далі нападали на турецькі міста і нічого не робили собі з польських погроз, польський коронний гетьман (верховний вожд) Станіслав Конецпольскі рушив з військом через Білу Церков до Канева проти козаків. А тоді саме головна козацька сила була на Січи, а частина козаків поплила на Царгород. Городові козаки (що стояли по містах і ніби служили як частина польського війська) вийшли з Канева і пішли до Черкас, а за ними пігнав Конецпольскі, щоби їх покарати. В Черкасах прилучилося до цих козаків ще дві тисячі і всіх разом було 5000. Вони рушили далі, аж під Криловом зійшлися з головними силами запорожців, що тоді мали вже гетьманом Жмайла. Козаки злучилися і було їх 20 тисяч, а на них ішло 30 тисяч поляків. Поляки вспіли перекупити кримського хана Шагінґірея і він не дав козакам помочі.

19 жовтня 1625 р. прийшло до битви, по якій козаки мусіли відступити далі на полудне над Куруkове Озеро проти Кремінчука і тут окружив їх Конецпольскі. Та козаки билися як льви. Лягло їх около 8 тисяч, але й польського війська не менше. Нарешті поляки побачили, що хоч їх більше, але не дадуть ради запорожцям і захотіли погодитися. Пристали на те, щоби козаки самі вибирали собі гетьмана, але король мав його затверджувати. І вибрали гетьманом знову Михайла Дорошенка і Конецпольскі затвердив його. Козаків мало бути лише 6 тисяч, решта мала вернути на села і робити панщину. Козаки обіцяли, що вже не будуть зачіпати Трреччини і попалять своївоєнні човна. З тим Конецпольскі поїхав до Варшави, але козаки ані не думали додержувати тих зобовязань, бо знали, що поляки не зможуть їх примусити до того. — Що дальше було, про це скажемо слідуючим разом.

лігенц ію? Думаємо, що колиб Ви по казались між польських селян з такою газетою, то Вас перших, викинулиб. У відповідь скажемо Вам що марні ваші заходи. Ми єдна'ємо я вповні з нашою свідомою інт лігенцією, що провадить нас до к ращої долі і нераз терпить за те від таких, як ви.

Ми ділитимемо з нею долю й недолю народу. Ви краще зверніть усю свою увагу на свого польського хлопа. Ваш кожух не на нас шитий!...

А прикінці просимо чемнесенько: не шліть нам свого дрантя сюди на село. Не хочемо таких газет, як „Селянин" і задурно.

А коли конче претесь нам її слати, то стріне її така доля, як дотеперішні 3 числа. Читали дещо наші односельчане „Селянина", насміялись доволі з Вашої неграмотности, переконалися, як ви вміете „брати" статті від других газет, а вкінці подерли ту газету й спалили щоб не заповітрювала наших хат.

А від себе додамо малу науку. Вивчіть перш усього українську азбуку й мову, — бо що друге слово то якась ошибка й купи не держиться. Занадто ясно вилізає шило з мішка, що вам чужа наша рідна мова і письмо.

А Ви, панове, з Повітових Рад замісць витрачувати гроші на пересилку таких „газет", оберніть їх краще на направу гостинців або на школи і на піднесення господарки в повіті. Це наша тверда й рішуча відповідь.

Старосамбірщанин.

На що будять москвофілів?

Польська санаційна (прихильна до теперішного уряду) газета „Дзеннік Львовскі", пише, що теперішний уряд санації старається провадити таку політику, аби позискати собі прихильність українців на „кресах". Чи позискав собі ту прихильність, виразно не пише, але за те тішиться, що вдалося оживити давних кацапів - москвофілів, які вже ведуть політику, прихильну урядови. Аж тепер вилазить шило з мішка, за чиїм почином і при чиїй помочі підносять голову ті людці, що називають себе „русскими" і твердять, що нема українського народу, лише всі русскі, то є москалі. Вони мають вводити кириню в роботі, хосенний для народу і тим способом ослаблювати українців, а на чий млин ця вода, то не тяжко догадатися. Але горстці кацапів не вдасться ця кириня. Здоровий український нарід скоро переконає збаламучених, що вони йдуть злою дорогою, а з кількома запеклими москвофілами дасть собі раду і вони народови не пошкодять.

Правда чи байка?

Польські газети пишуть, що в пятницю 29. листопада вечером хотіли якісь незнані люди підпалити державний ліс у Винниках під Львовом. До ліса принесли кілька баньок бензини, облили бензиною кілька пнів і підпалили. Та огень не займив ліса, бо дерева були вогкі, а візники, що їхали зі Львова до Винник, сполошили тих, що хотіли підпалити ліс. Надгоріло лише кілька дерев. Польські газети пишуть, що і в тім треба підозрівати українців.

ЩО В СВІТІ ЧУВАТИ?

В далекім світі дальше колотиться тут і там і нема спокою. Найбільше цікавить усіх

більшовицько-китайський

фронт, бо полагода більшовицько-китайського спору покаже, чи ті всі мирові пакти (умови) між державами щось значать, чи ні. Знаємо, що тому півтора року підписали в Парижі майже всі держави Европи і Азії так званий „пакт Келльоґа" і зобовязалися, що в разі якоїсь суперечки не будуть зачипати війни, але віддадуть свою справу на міждержавний розємчий суд. Цей „пакт" підписали також більшовики і підписав Китай. Але коли прийшло між ними до суперечки за манджурську залізницю, то вони не пішли на суд, але навіть без виповідження війни, зачали стріляти до себе з гармат. Ця коломийка триває вже цілий піврік. Нарешті більшовики звезли на фронт масу свого червоного війська і посунулися вглиб китайської Манджурії. Китайці не в силі дати їм відпір, бо самі воюють між собою, отже стали просити Союз Народів, аби їх розсудив. Та ні Союз Народів ні той американець Кельоґ, що укладав ту загоду між державами, немає жадної сили, аби здержати більшовиків або покарати їх. То китайці мусіли вже згодитися на переговори і певно зроблять усе для святого спокою — до якогось часу... Ця китайсько-більшовицька війна є свідоцтвом того, що Союз Народів нічо не значить, і „пакт Кельоґа" є пустим кусником паперу. Хто хоче воювати, той буде воювати, аби лише була сила.

З більшовицької Росії

доходять вісти, що там небаром мають змінитися верховні головачі, одні підуть на „спочинок", а їх місце займуть другі, які ліпше подобаються Сталінові, що кермує цілим більшовицьким урядом. За найменший непослух або при підозрінню в зраді карають смертю навіть своїх високих урядників і партійників. Недавно приказали кільком урядникам більшовицького посольства в Берліні, аби вертали до Москви на якесь слідство. Ті поїхали, а там їх арештували і одних вже розстріляли, а других післали на ледові Соловецькі острови на загибіль. На тих островах (на північнім ледовім морю) караються також тисячі українців. Недавно вдалося кільком з них утічи до Фінляндії і вони розповіли, які муки терплять там бідні вязні в холоді і голоді.

Цими днями відкликали також більшовицького посла з Варшави, Богомолова. На його місце прийде другий, бо Сталін незадоволений, що Богомолов не вмів вести для більшовиків корисну політику в Польщі. Мабуть причиною того відкликання була також демонстрація української молодіжи під більшовицьким конзулятом у Львові.

В Палестині

судять тепер тих арабів і жидів, що їх зловили при грабунках і убійствах підчас недавних заворушень. Засудили вже кільканайцять арабів на смерть, але також одного жида засудили на смерть, а богато на кару вязниці. Жиди нарікають, що суд залагідний для арабів, а араби собі нарікають, що за острий. Недавно напали араби на головного прокуратора того суду (суд є англійський), бо цей прокуратор є родом жид і дуже лагідно обвинувачує жидів. Його поранили. Всі пишуть, що в Палестині заноситься на дальші неспокої.

Всі газети світа розписуються про

великого злочинця в німецькім місті над Реном, Діссельдорфі.

Цей злочинець уже від лютня цего року мордує людий — головно жінок і дітий. Дотепер замордував уже понад двайцять люда і їх трупи знаходять за містом. Він такий безличний, що навіть сам пише листи до родичів тих дочок, котрих він замордував, а поліція не може його зловити! В Дісельдорфі великий страх. Жінки бояться виходити на вулицю. З ріжних країв світа попріїздили дедективи (поліційні агенти), аби вислідити того звіра в людськім тілі.

Що чувати в Польщі?

Польські міністри і деякі посли з „одинки" їздять дальше з рефератами (відчитами) про зміну конституції і про політику уряду. Та чи цими відчитами позискають собі прихильність, покажеться дня 5. грудня, коли то має зібратися сойм.

Є чутка, що як сойм не схотів би ухвалити зміну конституції, то теперішний уряд розвязавби сойм і встановивби плєбісцит (загальне голосовання) в цілій Польщі, хто є за зміною, а хто проти зміни конституції.

Фінансовий дорадник Польщі,

американець Девей, написав цікаві річи в своїм послідним рапорті про господарку Польщі. Хто то є той Девей?

Як Америка давала Польщі позичку, то рівночасно Польща зголилася приняти від американських банків дорадника в грошевих справах. Він не лише дораджує в господарських справах але і контролює, на що ужито позичених гроший. Крім того що три місяці він оголошує письменне звідомлення про загальний економічний стан в Польщі, то є про її господарку. Дуже цікаве останнє звідомлення з перед кількох днів. В нім дорадник Девей каже, що Польща опинилася в дуже тяжкім господарським положенню, а передусім біднує селянство. А причиною того є не лише спадок цін збіжжа, але ще більше брак гроша. Через те селянство в разі спадку цін за границею завсіди попадає в тяжке положення. Тому, радить Девей, селяни повинні старатися зарадити цему лиху в такий спосіб, щоби зорганізуватися в господарські кооперативи та зложили в них потрібний капітал і спільно збували збіжа і инші господарські продукти. Тоді і ціни моглиби диктувати.

Але рівночасно відраджує Девей творити штучні кооперативи, оперті на чужім, позиченім капіталі.

Девей мав мабуть на увазі польські кооперативи, що дістають від держави великі кредити і субвенції і мимо того богато, їх банкротує, перед усім на так званих „кресах".

Ради Девея добрі і ми повинні їх взяти собі на увагу. Всюди закладаймо щадничі кооперативи і зачинаймо організувати збут хліборобських продуктів, передусім збіжжа, яєць і худоби.

342 запомоги по 120 золотих

На суму 41·040 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 337 до 342-ої?

337. Зятик Михайло, Адрехова пов. Сянік, корова впала 13. лист.

338. Старенько Іван, Вовче Перевіз пов. Любомль, корова впала 17. листопада.

339. Покора Семен, Сервири пов. Озірна, корова впала 22 лист.

340. Цюпа Іван, Саджава пов. Богородчани, корова впала 21 лист.

341. Бабінський Василь, Підлисся пов. Золочів, корова впала 22 лист.

342. Грева Василь, Бишів пов. Сокаль, корова впала 24 листопада.

Ці всі пошкодовані в день випадку були вже принайменше по місяцеви нашими передплатниками, а їх посвідки свідчать, що вони сповнили всі умови, потрібні для одержання запомоги. Тому признаємо їм запомоги по 120 зол., з тим, що гроші (по стягненю цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів.

УВАГА! Дехто запитує, чи тих 12 зол. стягаємо на цей рік, який минув і за який передплатник мав заплачену передплату, чи за слідуючий. Отже пояснюємо, що цих 12 зол. стягаємо як передплату на рік наперед, то є на той час, на який передплата ще не була зложена.

—o—

Кому не можемо признати запомоги?

Щирба Данило, Яворів, передплату точно заплатив до 30. вересня, але потім перервав і аж 8. листоп. прислав дальшу передплату. Корова впала 9. листопада, отже другого дня по відновленню передплати, а треба, щоби минув принайменче місяць від відновлення, про що ми раз-ураз в газеті голосимо.

ПОДЯКА!

Хвальній Редакції „Народньої Справи" складаю сердечну подяку за прислану мені допомогу, котру я отримав. Ця запомога є великим поратунком в таким несподіваним випадку, що може статися кождої хвилі. А хвальній Редакції бажаю доброго успіху в її тяжкій праці, щоби дальше працювала для добра селян і на славу всему українському народови.

Щировдячний
Микола Цимбалістий
село Шили пов. Збараж

ЧИТАЙТЕ ЩЕ РАЗ І ЩЕ РАЗ!

Надгороди для Передплатників „Народньої Справи!“

Кождий може виграти корову! За 6 або 12 зол. одна молочна корова! Крім великої скількости малих надгород будуть вильосовані дві корови!

Надгороди для піврічних Передплатників:

Всі передплатники, що найдалі до кінця грудня цего року пришлють піврічну передплату, то є 6 зол. на перший піврік 1930 р., будуть допущені до льосовання, до якого призначуємо такі надгороди:

На кождих 50 передплатників, що пришлють піврічну передплату, вильосуємо 1 надгороду в сумі 6 зол.

Крім того поміж тими всіми піврічними передплатниками відбудеться ще одно льосовання, в якім буде вильосована

одна молочна корова вартости около 40 долярів.

Надгороди для річних Передплатників:

Друге льосовання буде для річних передплатників, то є для тих, які до кінця грудня пришлють з гори передплату на 1930 рік, то є 12 зол. Тут призначуємо ще кращі надгороди, бо на кождих 50 передплатників вильосуємо премію в сумі 12 зол. Крім того поміж річних передплатників вильосуємо також

одну молочну корову вартости около 60 долярів.

Коли і як будемо льосувати надгороди?

Надгороди будемо льосувати по замкненню і проголошенню листи піврічних і річних передплатників. Точний речинець льосовання і спис управнених до льосовання оголосимо в ґазеті в половині січня. Само льосовання відбудеться при Комісії, яка буде складатися з членів редакції і з передплатників, яких покличемо з кількох повітів.

ЯК БУДЕМО РОЗДАВАТИ НАДГОРОДИ?

Не будемо висилати грошевих премій готівкою, але кождий, хто виграє на примір 6 зол. або 12 зол., буде мати право, взяти собі **в своїй кооперативі** або в иншій якійбудь українській крамниці, в селі чи в місті, **товару, якого захоче, на таку суму, яку виграв,** отже на 6 зол., або 12 зол., а ми вже наперід за нього той рахунок вирівняємо.

Хто виграє корову, до того по попереднім порозумінню з ним вийде від нашої Редакції

Комісія під проводом Івана Сорокатого

і на місци, на торзі чи десь приватно, закупить корову і передасть на власність тому, хто виграв.

Пильно це перечитайте і другим переказуйте!

Не зволікайте ні одної хвилини а сейчас вирівнайте передплату по кінець року і вишліть піврічну або цілорічну на 1930 рік,

бо кождий може мати щастя виграти одну з тих надгород!

(Докладніше про це було написано в попередньому числі).

НОВИНКИ.

Календар на тиждень

Грудень 8 — 14.

8. Неділя, 24. по Сош, Климентія п.
9. Понеділок, Алипія.
10. Второк, Якова, Палладія.
11. Середа, Стефана. Ір.
12. Четвер, Парамона, Филумена.
13. Пятниця, † Ап. Андрея перв.
14. Субота, Надм., Філярета.

Зміни місяця.

Повня буде 16. грудня.

Як нарід приповідає:

— Чужі руки легкі та непожиточні.

— На другого примова, а на себе ні слова.

— В чужий край з своїм законом не ходи.

— Ніхто собі не ворїг!

— Стінний Календар „Народньої Справи“. Дехто запитує нас. чи цего року видрукуємо свій стінний календар, подібно, як минувшого року. Отже повідомляємо, що і цего року видамо свій стінний календар на 1930 рік і з різдвяним числом розішлемо його даром усім нашим передплатникам, що відновлять передплату на слідуючий (1930) рік, бодай на 1. квартал. Календар буде дуже гарний і тому передплатник „Народньої Справи“ прикрасить ним свою хату. Тому вже найвищий час, аби кождий, хто ще залигає з передплатою до кінця року, зараз її доповнив і прислав передплату вже на 1930 рік, принайменше на чверть року, — а най ліпше на пів року або на цілий рік, бо хто до кінця грудня пришле піврічну або річну передплату (6 або 12 зол.) на 1930 рік, той буде допущений до льосовання надгород і може виграти молочну корову вартости 40 або 60 долярів! (Читайте про це оголошення).

— Смерть жидівського діяча. У Львові вмер у суботу 30. листопада жидівський посол до сойму, д-р Райх, адвокат зі Львова. Він був одним з найвизначнійших провідників так званої сіоністичної жидівської партії, то є жидів-націоналістів, які змагають до відбудови жидівської держави в Палестині.

— Редакції рептильки „Праця“ до відома. Подаємо до відома, що не було і не є нашим звичаєм читати хрунівські часописи. Тому не бажаємо собі, аби ви нам надсилали свою „Працю“, для якої назва „ґазета“ або „часопис“ булаби занадто почесною. Вважаючи дальші виясненння зайвою стратою дорогого часу, який приходить нам на чесній і корисній праці для добра Української Нації а не на безладній писанині нісенітниць, якими переповнена Ваша рептилька, кінчимо. (Підпис Виділу Читальні „Просвіти“ в Заболотові).

— Українська порадня Материй у Львові, вул. Ходоровського ч. 15 розпочала поширену діяльність під проводом д-ра О. Прийми, як начального лікаря.

Отворено відділи:

1. Внутрішних недуг (д-р Прийма, д-р Барвінський, д-р Могильницький) від 9-10.
2. Ортопедичний д-р Могильницький від 9-10.
3. Дентистичний д-р Баранецький від 3 поп., в понед., середу і суботу лікар-дентист Стонська від 12-1.
4. Кварцева лямпа та ортопедична руханка від пів до 4-ої поп. д-р Могильницький. 1951.

„Стшельци“ воюють. На господаря Івана Грабовича в Брусні Новім пов. Любачів напали в ночі з 20. на 21. листопада польскі „стшельци“ під проводом Яна Гронцкого з Дейдзбаху і з криком „біць!“ кинулися на його подвіря а один кинув колом і мало не вбив господаря. По довшім часі ледво вдалося вигнати напасників з подвіря.

— Просимо зрозуміти, що сконфіскованих ґазет не можемо нікому висилати, ані навіть кількох сторінок з числа (чого дехто просить), бо поліція забирає цілу сконфіскований ґазету і нічого не оставляє. Впрочім слідуюче число, яке видаємо по конфіскаті, є таке саме, як було сконфісковане, лише сконфі-

УКРАЇНСЬКІЙ ДИТИНІ

Львів, 8. грудня 1929. Ч. 2.

Маленький читач.

В пізну осінь дні короткі
За те дуже довгі ночі,
Та не йдуть за скоро спати
Всі школярики охочі.

Наш сусід Іван Чорненький
Василька за стіл саджає,
Василько бере ґазету
І на голос всім читає.

Прочитає всю ґазету,
Не залишить ані кришку,
А потім бере ще в руки
Наш Календар, гарну книжку.

Василько пильненький хлопчик!
Так усі говорять люди —
І радіють батько й мати,
Що їх син розумний буде!

(*І. О.*).

ПРО „ПРОСВІТУ“.

Наш пан учитель сказав нам нині в школі так:

— Слухайте, діточки! В сю неділю, що прийде, буде 8. грудня. Сей день є дуже памятний для нашого народу. Бо 8. грудня 1868 року заснувалося було у Львові українське Товариство „Просвіта“. Отже сего року минає вже 61 рік, як істнує „Просвіта“. Се Товариство перше зачало просвічати нарід. Тоді, як у наших селах було ще дуже мало шкіл і письменних людий, „Просвіта“ друкувала українські книжочки і розсилала по селах. З тих книжок наш народ дуже богато навчився і усвідомився. А наука і свідомість богато значить. Як би в нас уже кождий умів читати, то всім нам булоби добре жити. Бо розумний чоловік не дасть себе скривдити нікому. Се зрозумієте краще, як будете старші. А тепер запамятайте собі бодай те, що то є Товариство „Просвіта“, бо се повинна знати і дитина.

По тім пан учитель казав мені се повторити і я повторив. Ми дуже вдячні нашому вчителеви, що так нас поучає і говорить з нами не тільки про те, що є в наших читаночках. Наш учитель дуже добрий. Він також українець, так, як і ми. Ми слухаємо його і вчимося пильно.

Івась Мізинчик.

Чого плаче.

— Івасю, чого ти плачеш?
— Бо я вчора ударився в коліно.
— А чому ж ти вчора не плакав?
— Бо вчора мами не було дома, то хто би мене пожалував?

—o—

Батьки і матері

можуть присилати фотоґрафії своїх дітий, які гарно вчаться і які є послушні і чемні. Ці фотоґрафії будемо поміщувати в ґазеті, як будуть добре зроблені, — і як родичі є точними передплатниками „Нар. Справи“.

Листи вуйка Петра.

Другий лист.

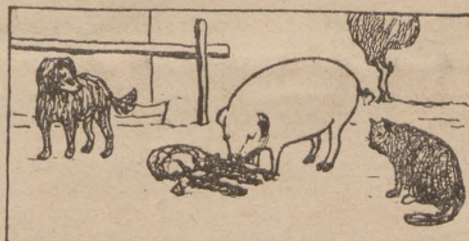
Любі діти, нині зрання
Скажу казку на снідання:
— Був собі маленький хлопчик,
Називався Лесь Воробчик.
Він за песиком не гнав,
І птичок з гнізда не брав,
І не кидав камінцями
За гусьми і за качками.
Надійшла тепер зима,
В Леся чобіток нема!
Має Лесь журу важкую:
В що я ніженьки убую?
Прийшов песик: Гав! гав! гав!
Лесеви холяви дав!
Прийшла птичка: Цінь, цьвірінь!
Дала Лесеви ремінь!
Прийшла гуска: Ґе,-ґе,-ґе!
І підошви вже несе!
Лізе качка: Ква-ква-ква!
В неї дратва і смола!
За годинку, чи за дві
Мав Лесь чоботи нові!

На подвірю черепок —
Прийшов котик і песок, —
Але їсти було годі,
Бо не жили в добрій згоді.

Кіт на Бурка засичав,
Пес на Мурка забурчав —
І про страву вже забули,
Черепок перевернули!

Стала свинка собі там
І з землі все: Цям-цям-цям!
Пес і кіт тепер сумують:
Через сварку голодують!

Дитино! Запитайся батька і матері, чи вже вирівнали передплату за „Народню Справу“ до кінця цего року!

Малі школярі

можуть писати до вуйка Петра коротенькі листи і дописи про те, що хто робить, що читає, як учиться, і тому подібне.

скований уступ викинений а на його місце вміщена инша стаття. Які статті сконфісковані, про це пишемо все в новинці про конфіскату, а також мож це вичитати з вироку суду, який ґазета мусить все помістити на першій сторінці по польськи. — Якби ж хто часом не одержав якого числа ґазети (несконфіскованого), то нехай реклямує, а ми йому зараз бракуюче число вишлемо. Реклямація не коштує нічого (не треба ліпити значка), але на коверті треба написати „Реклямація“ а в листі написати лише, якого числа бракує, більше нічого.

— **Фальшиві 5-золотівки.** Поліція у Львові виловила кілька фальшивих 5-золотівок. Є між ними і порцелянові і їх найлекше пізнати, бо як кинути на стіл, розбиваються. Уважайте при приниманню срібних гроший.

— **Бійка з кацапами.** В Болшівцях, рогатинського повіту побилися українці з тими, що називають себе „русскими“, значить москалями. Кількох „русских“ було ранених, а найбільше Микола Крижанівський, Федь і Михайло Цибух та Михайло Грибак — всі з Галича.

— **Трибухівці терплять.** Дописувач з Трибуховець пов. Бучач пише, що в селі шириться злодійство і розбої. Можеби батьки нарозумили своїх синів, бо сором для села, яке колись було перше.

— **Випадки.** В Лодзі, в Польщі, завалилася нова 4-о поверхова камяниця, майже цілковито готова до ужитку. Передтим маґістрацька будівельна комісія оглянула дім і орекла, шо дім надається на мешкання. Як зачало валитися, двох робітників вспіло втечи, а один зломив собі ногу. — В Станиславові застрілився в канцелярії поліції один поліцай, бо його брат забрав по родичах все майно. — В Балинцях, коло Гвіздця підчас бійки парібків, згинув парубчак Дмитро Далаборак з Кулачковець від удару по голові. — В Семаківцях пов. Коломия застріливв Василь Чайка Марію Волошинюк через любовну заздрість.

— **Обікрали Кооперативу.** В ночі на 8. листопада обікрали злодії кооперативу в Сморжеві пов. Радехів. Шкода виносить 300 зол. Трохи вкрадених товарів знайшли вже в місточку Щуровичах. Злодіїв ще не зловили.

— **Жертви на добрі цілі:** Михайло Кінаш зібрав від свідомої молодіжи села Ульвівка (в амат. Кружку) 25 зол. на Укр. Інвалідів. — Юрій Капула прислав 15 зол. як дохід з представлення 8. XI. в Палівці пов. Скалат, з того 10 зол. на Інвалідів, а 5 на Р. Школу. — Ілько Процишин з Богатковець к. Козови зібрав на весілю у И. Федика і переслав до нас 13·45 зол. на Укр. Інвалідів. — Дм. Дмитрів і Л. Терлюк в Коцюбинцях зібрали на весіллю Николи Дмитрова 4·70 зол. на „Р. Школу“ і прислали до нас. Честь усім жертводавцям!

— **Святотацтво.** В ночі з 31-го жовтня на 1. листопада вкрали невідомі бандити з подвіря пароха о. Чолія в Вишнівчику пов. Підгайці високий 8-метровий хрест і вивезли за село. Тої самої ночі вибив хтось вікна в церкві. Дописувач пише, що тої ночі сільську варту повнили польські „стшельци“, а громадських вартівників задержав чомусь пост. Бернацкі на постерунку. Чи постер. Бернацкі або „стшельци“ тих бандитів бачили і чи зловили, не знати.

— **Суд над селянами.** В ґродськім суді в Грубешові суджено 6. листопада 17 українських селян з Кошова пов. Грубешів (на Холмщині). Їх обвинувачувалн в тім, що фальшиво мали оскаржити за щось учителя-поляка Клембуковского. По розправі 16 селян увільнено, лише одного І. Грицюка засудили на 2 місяці вязниці і 10 зол. кари. Він вніс рекурс.

УЗБРОЄНА ВАТАГА ЗАТРИМАЛА ПОЇЗД І ОГРАБИЛА.

В Югославії, близько болгарсько-сербської границі, якась узброєна ватага підложила під залізничий шлях сильні бомби і висадила блискавичний поїзд, що їхав з Парижа до Царгороду. На щастя розбився лише почтовий віз, а другі вози лише легко ушкоджені. Ватага ограбила почтовий ваґон.

Югославянська влада оголошує, що поїзд висадили македонські партизани (повстанці), що весь час воюють проти сербів та домагаються, аби Македонію прилучили до Болгарії. Висадженням поїзду хотіли звернути увагу світу, що так довго на Балкані не буде спокою, доки македонці будуть у неволі під сербами.

В ГРУДНІ МАЮТЬ УСІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДОПОВНИТИ ЗАЛЕГЛУ ПЕРЕДПЛАТУ ЗА ЦЕЙ РІК.

ЩО ЧУВАТИ В НАШІМ СЕЛІ?

Паршива вівця. В Зуганівці коло Рудник, пов. Підгайці є около 20 родин українських а 10 польських (було більше польських осадників, але вони попродали свої господарства нашим людям і поїхали). Маленька українська громада заложила собі читальню „Просвіти“ і читальня гарно розвивається. Але трафилася між нами одна паршива овечка, що тільки на те ходила до читальні, аби потім пльоткувати і навіть доносити, так що й голову читальні тягали до протоколу. На щастя це навіть не з нашого села родом — а по друге ми не боїмося її, бо нічого злочинного не робимо. А як не поправиться, то виключимо ту „особу“ з читальні і непустимо її між чесних людий. Хто це є, то всі в нас знають, але покищо імени не подаємо, може опамятається. Свідомий.

Тяжко жити. Липа, пов. Долина, це село дуже бідне і земля неурожайна, бо в горах. А ще до того теперішний дідич пан Ґріфель перейшов усіх давних дідичів і подає людий на кару за гнилу колоду з ліса і за хворост. Нема чим навіть ватри розложити, як пильнуєш у полі доробку перед панськими дикми. Люди попали в процеси з Ґріфлем, бо він хоче взяти те поле, яке неодин віками управляв, бо небуло жадної границі, аж тепер границі веде. Липа.

Було добре, а є зле. В Таврові, пов. Бережани, колись гарно розвивалася „Просвіта“, а тепер і читальня спить з поломаним ґрамофоном тай кооператива клигає. Пробудіться, панове видилові, і зробіть рух! Бувалий.

Серце болить, бо кооператива в Павелчу, пов. Станиславів колись була одна з перших, а тепер — аж страшно сказати. Ой, людоньки, що ви зробили? Сумні були тепер Заг. Збори, бо люди побачили, що але робили, коли пустили кооперативу в такі руки, що її довели до упадку. Може тепер бодай з новими людьми дасться щось уратувати. П. Павел.

Хотів людий дурити якийсь кацапський „русскій“ організатор і приїхав 19. IX. до Кустина, пов. Радехів, та як зачав плести, то і тих пять „русских“, що є в селі, встидалися за нього і фіри не дали. Опаматайтеся люди і працюйте з нами в „Просвіті“, тож ви сини того народу, що і ми, українці! К—ць.

Бідні збаламучені люди. В Летні пов. Медиличі (судовий) пробудився народ і працює в своїх українських культурно-освітних установах, але шкодять тій праці деякі людці, що пригадали собі давну кацапщину і йдуть за горсткою „русских“ зі Львова. Недавно зійшлося їх кілька в церковнім домі, аби заснувати читальню „общества“, а коли прийшов о. Дуцько і запитав, яким правом збираються в домі, що є власністю цілого села, то кацапи накинулися на нього з лайкою, за що будуть відповідати перед судом. — Свідомі громадяни Летні! Не дивіться на кирилю збаламучених, але працюйте далі, заложіть свої установи на Горбку, Летні й Кінци і йдіть своєю дорогою під своїм народним клином і прапором, а ця свідомість і їм отворить очі і ще навернуться. Лет.

Поклін поляглим. В Чижкові, пов. Золочів, відбулося посвячення нового хреста на Могилі Поляглих у 1919 році на полях Чижкова (там упало 10 стрільців). В святі взяли участь і сусідні села: Ремовці, Угорці, Махнівці, Торгів, Богутин. Зворушаючу промову виголосив о. Я. Мурович, хрест посвятив о. дек. Рицар. Коло висипання могили заслужилася найбільше молодіж Чижкова під проводом голови чит. „Просвіти“ Гр. Смолина і виділових М. Кривуцького і Гр. Іруса та й інших. Це свято показує, що вся Золочівщина обтрясається вже з москвофільства і стає свідомою громадою. Присутний.

Переписка і всякі поради

Шоферський курс. Ще цеї зими, правдоподібно ще перед Новим роком розпічнеться 3 місячний шоферський курс „Рідної Школи“. Наука буде коштувати коло 200 зол. Точніше подамо пізніше, як вже буде визначений початок курсу.

Реєстрація інвалідів, щоби признали інвалідську ренту треває аж до кінця 1930. року, значить є ще 13 місяців часу.

Інвалідська рента (допомога) по інтернованім. Як когось інтернували в таборі і він там помер, то діти не можуть жадати ренти.

Хто міняє старі гроші. Паперових австрійських корон, або німецьких марок ніхто не вміняє. Натомість срібні монети вимінює польський банк, що має свої відділи по більших містах: як Коломия, Станиславів, Тернопіль. За срібну корону платить 62 гроші, за ґульдена 1·63 зол., за 5 корон 3·24 до 3·30 зол.

Як відновити Райфайзенку? Зверніться в тій справі до Ревізійного Союзу Україн. Кооператив у Львові, вул. Словацького 14. II., а він Вам точно порадить.

І. П. з Ж. 1) в. р. — власною рукою, а м. п. (m. p.) — manu proрrіа, це латинські слова, що означають те саме: рукою власною. — В тім то й річ, що сяжень не є півно два метри, тільки майже два метри (1 м. 89 цм.), тому так виходить, що морґ немає 6400 м², але около 5755.

Ф. П. Броди. „Жалісний лист“ за слабий. Напишіть допись в Брідщини, але виразно і коротко.

Ст. Недоля. Вірші не злі, але були би сконфісковані. Можо маєте инші.

Допис з Якубова. На жаль не можемо помістити про те, що брат хотів набити брата, це справа особиста — і самі кажете, що в суді.

М. Н. Козьова п. Сколе. Просимо коротко написати новинку, що сталося.

М. К. Мизоч. Напишіть звичайно, як було з тими хрестами.

Допис з Дичкова. Допис були би сконфісковані. Є ще гниль і деякі радні без чести і по других селах, але на них не треба зважати, тільки працювати.

Книжки надіслані до Редакції для занотовання: „Пригоди доброго вояка Швейка в світовій війні“ (I часть: Швейк в гінтерлянді). Повість Ярослава Гашека. Переклад з чеської мови. Видавництво „Луна“. Стор. 166. Ціна 4 зол. — „Роксоляна“ історична повість Дра Осипа Назарука, сторін 304, ціна 12 зол.

Не марнуйте ані кришки воску і продавайте його лише своїй кооперативі! (Адреса: Кооператива „Рій“ у Львові, вул. Собіського 32) перебіка коштує 2 зол. від 1 кґ. воску.)

Сійте моркву і петрушку перед самою зимою.

Як хочете мати ранну і гарну петрушку та моркву на весні, то висійте їх перед самими морозами в осени. Насіння через зиму переleжить в зимі, напічнявіє і як лише злізе сніг, сейчас зійде. Перешене хопту, яка зійде пізніше і не буде вже її заглушувати. В той спосіб одержите принаймнеше о два тижні ранніший збір. А це богато значить, бо перша городовина є найдороща.

З поміж ріжних родів моркви, дувіцька, пантейська та льондонська найліпша. З петрушок найліпша груба, цукрова.

Крім того можна в осени сіяти ще широколистий шпінак.

На початку осени ані серед осени не сіяти тих родів городовини, аби не зійшли перед зимою, бо померзлиби. Найліпше сіяти перед морозами, або серед зими підчас відлиги, най сходять на початку весни. Ану спробуйте, господині.

Господарські справи

Що по чому.

У Львові, дня 2. XII. 1929.

Ціни збіжжа ті самі, що попереднього тижня. За двірську пшеницю платять 39 до 40 зл., за селянську 35 до 37. Жито 25 до 26, ячмінь 19 до 20; овес 20 до 21; гречка 26 до 27; просо 28 до 29; кукурудза 24 до 25.

Фасоля біла 80 до 95; краса 53 до 58; кольорова 40 до 50.

Паша. В гуртовій продажі сіно 9 до 10, в дрібній 11 до 13; солома гуртом 5 до 6 зол. подрібно 7 до 11; ґрис пшеничний 14 до 15 зол. (подрібно 20 зол.), житний 13 до 14 зол.

МАСЛО, МОЛОКО, ЯЙЦЯ

Маслосоюз платив дня 29. XI. за масло пріма - десерове 6 зол, за літру молока 44 с., за літру сметани 1.90 зол, за копу яєць 12 до 12.30.

Худоба. Минулого тижня платили у Львові за корови I. сорти 1.50 до 1.60, II. с. 1.35 до 1.45, III. сорти по 1 зол за кґ живої ваги. За ялівки від 1.30 до 1.60 зол., за телята 1.70 до 1.90. Молочні корови сильно подешевіли. Середно добрі селянські корови платилися на торговиці у Львові дня 29. листопада від 400 до 500 зол. Гірші корови від 250 зол.

Скіри з корів по 2 зол. за кґ, а за телячі 3·50 до 5 зол. За малу кінську 13 зол, за велику 26½ зол.

Як топити віск?

Зберіть всі куски воску, старої вощини, старі щільники, дрібки воску і все це перетопіть. Найпростійщий спосіб топлення воску в горшку. Накладіть повний горнець вощини, налийте повно води і поставте горнець на вогонь. Краще на кухню або після печення хліба. При варенню воску треба памятати на слідуюче: Віск може пригоріти і зіпсуватись, тому треба варити його з водою. Віск легко горить— отже треба пильнувати, щоб не збігав у вогонь.Колиж віск перекипить 10 хвилин, виливаємо його з горшка до мішка (мішок варта перед тим нагріти) над посудиною і цідимо. Коли віск і вода вже витекла, тепер мусимо ще віск видушити. Це можна робити так, як зі сиром. Кладемо мішок між дві дошки і душимо; віск тече до посудини. Підчас душення вощини в мішку мішаємо.

Перетопивши так кілька горшків воску, збираємо весь виціджений і остиглий віск до більшого горшка, налиємо води і знову розігріємо його так, щоб лише розстав. Тоді зливаємо його до чистої посуди (форми) і коли остигне, зважимо його, зашиємо в мішок або шмату, напишемо адресу і вишлемо до „Роя“, аби зробив штучну вощину.

Хто хоче свій віск продати, хай продасть „Роеви“. — Ціна як до воску, від 6 до 7·50 зол. (ліпше як у жидів).

КОЖДА УКРАЇНСЬКА ОДИНИЦЯ,

економічна інституція, кожде Товариство, Читальня, Луг, Сокіл і др. повинні в цьому листопаді стати членом УКТОДІ.

До складу й прикладу.

„Золотий Колос“

Просить вчора наш редактор таки на весь голос: „Йване, скажіть щось в ґазеті про „Золотий Колос“.

„Правда, ми вже про календар все оголосили, але варта, щоби й ви ще його похвалили.

„Бо нам скажуть: „Хвалить завжди циган свої діти!“ А як ви щось напишете, то будуть радіти“.

А я кажу: „Добре, братя, буду говорити, хотяй правда, цей календар не треба й хвалити.

„Вчора бачив я Матія, Кирила й Данила, вони кажуть: „Цей календар, то є книжка мила!“

„Хто візьме його у руки тай перечитає, то вже й другого купити зараз намовляє.

Ну, тай то річ дуже важна, не жадна марниця, що Календар похвалила Ганка Білолиця.

„І я вірю своїм другам і в їхню поруку, й бачу вже, що той Календар щасливий на руку.

„Бо заледво минув місяць, як він появився і вже в числі трийцять тисяч в села поспішився.

„Трийцять тисяч, то не жарти, сказати ялося, що то вже є гарний жмуток злотого колосся!

„А в кождім з них є здорові зерна, як оріхи, добрим людям для науки, розваги й потіхи.

„Кождий каже, що календар це гарний, нівроку, має свята, має й будні, із цілого року.

„Записано, коли сонце сходить і заходить, коли місяць є з рогами, коли повний ходить.

„Є й поради господарські, що і як робити, ба — є навіть, як кожухи із крілів робити!

„Бо нас бідних кождий лупить, дре шкіру без міри, а нам вільно лиш лупити ті маленькі звірі.

„Є й історія коротка нашого народу, є, як бились наші предки колись за свободу.

„Є й про нашу рідну землю, яка за широка, яка красна і богата й приємна для ока.

„Є у тому календарі про усякі дива, про такі краї, де студінь, де спека, де злива.

„Й про худібку не забули також написати, як ходити коло неї і як доглядати.

„А скільки там оповідань, віршів і малюнків! Є і жарти, щоби трохи позбутись фрасунків.

„Скільки уступів поважних, що можуть повчити і старого й молодого гарно всвідомити.

„Навіть є, що треба знати про тоті податки, аби не взяв екзекутор послідної латки.

„І я грішний, дав два вірші „до складу і прикладу“, щоби читач Календаря мав малу розраду.

„Тож я кажу: той Календар варта всім читати, тай усе те, що є в ньому, варт на вус мотати.

„Я той „Колос“ поручаю всім вам, братя милі! Як би всі ви цей Календар до хати приймили,

„Якби всі його читали й так, як пише, жили, то напевно так, як нині, вже би не біділи.

„Бо втікляби наша біда, як заяць з під хати, — я на це даю свій підпис:

Іван Сорокатий

Посол В. Целевич.

Про громадські буджети.

Всі мешканці громади мають право голосу в громадських буджетах. — Як протестувати проти деяких позицій у буджеті?

Громадські буджети укладає в Галичині начальник громади, на Волині і Поліссю громадська Управа (війт, його заступник і один лавник). Заки такий буджет прийде під обради громадської ради, має бути виложений до загального перегляду в Галичині через два тижні, на Волині через 7 днів. Мешканців громади мається повідомити про виложення буджету, через проголошення цього мешканцям зібраним під церквою в святочні дні, або через оповістку, прибиту в громадськім уряді на видному місці. В Галичині всі члени громади, а на Волині всі мешканці громади, що платять в громаді самоуправні податки і данини, мають право в часі виложення буджету переглядати його, робити собі записки і вносити свої заввагги і протести проти виложеного буджету. Це право прислугує мешканцям громади на основі постанов § 70 галицького громадського закона з 1866, і § 53 розпорядку міністра внутрішних справ з дня 28-го червня 1926 р. Про це право досі члени громади не знали нічого і тому з него не користали.

Отже всі люди в громаді мають право забирати голос в справі громадських буджетів і вносити на письмі свої заміти, зглядно протести. Закон не постановляє, в якім часі мають члени громади вносити свої заміти, тому, аби не спізнитися, повинні мешканці громади вносити протести в часі виложення буджету.

Найкраще буде, коли такі протести будуть вносити мешканці громади збірно, значить, коли один протест підпишуть всі, або більша скількість мешканців громади. Громадська Рада при ухвалюванню буджету, має розглядати ті протести, а по ухваленню буджету, пересилати їх разом з буджетом надзірній владі (Повіт. Виділови) до затвердження. Таким чином мешканець громади має право забирати голос в справі громадського буджету і на письмі предложити його хиби. Всі українці, члени громади, повинні в інтересі громади і свого народу зацікавитися громадськими буджетами, припильнувати час їх виложення, переглянути їх, і в разі потреби вносити заміти і протести. В цей спосіб і громадська рада і Повітовий Виділ буде знати волю населення громади. Навіть в тих громадах, де є свідома українська громадська рада, треба, щоби мешканці громади в замітах виявляли свою волю, бо в цей спосіб громадська рада буде сильнішою в боротьбі з Виділом за свої буджети. Всі свідомі громадяни українці, а зокрема наша світська і духовна інтеліґенція, повинні допильнувати цеї справи так, щоби в кождій громаді загал українськго населення сказав своє тверде слово в справі громадських буджетів. Подаю взірець протесту, що кождий може написати проти якоїбудь позиції в виставленім буджеті:

До
Громадської Ради
в Псарах.

Підписані члени громади вносять проти виложеного громадського буджету на рік 1930/31 слідуючий

Протест:

У шестім відділі буджетових видатків уложено признати підмоги в висоті 100 зол. на „Dom Ludowy“, а в девятім відділі призначується підмогу на польські сироти. Ми, підписані мешканці громади, протестуємо проти признання тих підмог, тому, що українське населення не користає з наведених інституцій, а в додатку українське населення має свої власні українські інституції і товариства, які заспокоюють освітні і добродійні інтереси українського народу. Дальше домагаємося признання в громадськім буджеті слідуючих підмог на українські товариства і цілі (тут треба подати товариства і висоту допомог згідно з тими вказівками, які я подав в попередному числі).

Псари, дня 29-го листопада 1929 р.

(Тут слідують підписи членів громади).

Пояснюйте всім, яку користь має той, хто передплачує „Народню Справу“!

ТОРБИНКА СМІХУ

Чого тішитеся

— Василю, ти чого так тішишся?
— Я ходив зуб тягнути.
— Ну то чого тут тішитися?
— Бо я не застав доктора дома!

— —

Ворожбит

Зайшов ворожбит у село і хоче ворожити. Оден свідомий господар питає його.

— Як ви такі мудрі, то скажіть мені, що я тепер думаю!

Ворожбит думає і не каже нічого.

– От, бачите! А я думаю, щоби вам по носі дати!

І штурк його пальцем по носі.

—o—

Циганський наймит

Дає циган свого сина до одного господаря на службу, а господар питає:

— А скажіть мені, як з ним маю обходитися?

— Так пане господарю: до роботи не силуйте, а до їди то таки бийте! Тоді мій син буде вас триматися.

—o—

VII. Молочарський Курс при Маслосоюзі

Краєвий Молочарський Союз „Маслосоюз“ влаштовує цеї зими від 16. січня до 16. квітня 1930. VII. з ряду тримісячний молочарський курс в Стрию.

Навчання і приміщення безплатне.

Прохарчовання спільне у кооперативній кухні на кошт курсантів.

Власноручно писані подання о приняття з долученим описом життя належить вносити за згодою і опінією кооперативних установ найдальше до 1. січня 1930. р. на адресу:

„Маслосоюз“ Львів, вул. Косцюшка ч.1а.

Близші інформації про курс подані в часописі „Кооперативне Молочарство“ ч. 12. і 12. з 1929.

Дирекція „*Маслосоюзу*“

ч. 453.

З приводу посвячення просвітянського-кооперативного Народного Дому в Дулібах к. Стрия в дн. 24. XI. ц. р. зібрано на Інвалідів УТО зол. 21.25 і передано до каси УКТОДІ у Львові. 450.

МИХАЙЛО ЛУТЧАК с. Михайла і Анни уроджений в року 1889. Уневажнює згублену книжку військову видану через П. К. У. в самборі. 452

7 морґів доброї ЗЕМЛІ в одній парцелі з засівами при гостинці в українськім селі з залізничою стацією, церквою, школою і т. п. в Золочівськім повіті з причини виїзду до рідні за море до продажі. Зголошуватися до кооперативи „Сила“ в Краснім к. Львова. 449

КОНДРАТЮК Трофим, уроджений 1906 р. в Божкевичах, уневажнює згублену військову книжочку видану через П. К. У. Дубно. 455

Літак чи корабель?

На цім образку бачимо той велитенський німецький літак „Дох“, про який ми писали в числі 46. Як бачимо, цей літак подібний до корабля, тільки мотори, які видні над ним, вказують, що це є літак. Але з кораблем має він богато спільного, бо зроблений так, що може піднестися у воздух лише з моря, в разі потреби може пласти по морю довгий час, ну, і вбудований, подібно, як малий корабель. В його кабінах може поміститися около 170 люда. Тут видно, як деякі з пасажирів дивляться крізь віконця.

Відповідальний редактор: Лев Чубатий. Видавець Іван Тиктор.

З друкарні Ш Беднарского в аренді „Кооперативи Ґрафічного Промислу“ у Львові, Ринок 9. Телеф. 76-14.